

คู่มือ

การเบิกจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทาง ของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะ
เดินทางแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์
การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา มาตรา 12 ทวิ พ.ศ. 2549 และพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่าย
ในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กองการเงิน
สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
สิงหาคม 2552

บทที่ 1

คำจำกัดความที่สำคัญ

นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์	จะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ค่าตอบแทน	จ่ายให้แก่ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 12 ทวิ คนละ 500 บาท/ครั้ง/วัน
ค่าพาหนะ	จ่ายให้แก่ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 12 ทวิ ตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

บทที่ 2

แนวทางปฏิบัติในการเบิกจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทาง ของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทางของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์
คุณสมบัติของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี
2. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาใดสาขาหนึ่ง ดังนี้

2.1 ปริญญาทางด้านจิตวิทยา แพทย์ศาสตร์สาขากุมารเวชศาสตร์ สาขาจิตเวชศาสตร์
หรือสาขาจิตเวชศาสตร์เด็กและวัยรุ่น พยาบาลศาสตร์สาขาการพยาบาล สุขภาพจิตและจิตเวช หรือ
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยมี
หนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือ

2.2 ปริญญาหรือเทียบเท่าปริญญาในสาขาอื่น โดยผ่านการอบรมหลักสูตรการให้คำ
ปรึกษาหรือการสังคมสงเคราะห์ที่จัดหรือรับรองโดยหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรวิชาชีพ และเคย
ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง

3. ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
หรือกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข รับรอง โดยหลักสูตรอย่างน้อยต้องประกอบด้วยวิชา ดังนี้

- 3.1 การกระทำทารุณกรรมและการทอดทิ้งเด็ก
- 3.2 การบำบัดฟื้นฟูเด็ก
- 3.3 จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก
- 3.4 การทำงานแบบสหวิชาชีพ
- 3.5 เทคนิคในการซักถามเด็ก
- 3.6 กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
- 3.7 ขั้นตอนการดำเนินคดีอาญา การสืบพยานในศาล และ
- 3.8 พยานหลักฐาน

4. มีอัตราค่าตอบแทนและความประพฤติเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
5. ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกระทรวงยุติธรรม

แนวทางในการปฏิบัติ

1. การเชิญนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ให้เชิญนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกระทรวงยุติธรรมที่ทำหน้าที่ในเขตจังหวัดเดียวกันเป็นหลัก เว้นแต่ในจังหวัดนั้น ไม่มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ให้เชิญจากจังหวัดที่ใกล้เคียงที่สุด

2. การเบิกค่าพาหนะในการเดินทางของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ที่เคยเป็นข้าราชการมาแล้ว ให้เบิกตามระดับตำแหน่ง หรือชั้นยศครั้งสุดท้ายก่อนออกจากราชการ สำหรับผู้ที่ไม่เคยเป็นข้าราชการมาก่อน ให้เบิกจ่ายตามระดับตำแหน่งที่กระทรวงการคลัง ได้เทียบตำแหน่งไว้

3. ตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 22 กำหนดหลักเกณฑ์การเดินทางไปราชการ โดยปกติให้ใช้ยานพาหนะประจำทาง และให้ เบิกค่าพาหนะได้โดยประหยัด ในกรณีที่ไม่มียานพาหนะประจำทาง หรือมีแต่ต้องการความรวดเร็ว เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ ให้ใช้ยานพาหนะอื่นได้ แต่ผู้เดินทางไปราชการ จะต้องชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นไว้ในหลักฐานการขอเบิกค่าพาหนะนั้น ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 6 ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้เบิกค่าพาหนะรับจ้างได้ สำหรับกรณีการเดินทางไปกลับระหว่างสถานที่อยู่ที่พัก หรือสถานที่ปฏิบัติงานกับสถานียานพาหนะประจำทาง หรือกับสถานที่จัดพาหนะที่ต้องใช้ในการเดินทางไปยังสถานที่ปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดเดียวกัน ซึ่งหากเป็นการเดินทางข้ามเขตจังหวัด ให้เบิกค่าพาหนะรับจ้างได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด การเดินทางไปกลับระหว่างสถานที่อยู่ที่พัก กับสถานที่ปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดเดียวกัน วันละไม่เกินสองเที่ยว การเดินทางไปราชการในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 6 ขึ้นไป หรือตำแหน่งเทียบเท่า ถ้าต้องนำสัมภาระในการเดินทางหรือสิ่งของเครื่องใช้ของทางราชการไปด้วย และเป็นเหตุให้ไม่สะดวกที่จะเดินทางโดยยานพาหนะประจำทาง ให้เบิกค่าพาหนะรับจ้างได้ ดังนั้น โดยหลักการผู้เดินทางจึงต้องเดินทางโดยยานพาหนะประจำทาง ไม่อาจนั่งพาหนะรับจ้างได้ตลอดเส้นทาง เว้นแต่เมื่อเดินทางไปถึงจังหวัดที่ปฏิบัติงานแล้ว ไม่มียานพาหนะประจำทางเพื่อเดินทางจากสถานียานพาหนะประจำทางไปยังจุดที่ปฏิบัติราชการ หรือมีแต่ต้องการความรวดเร็ว เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ หรือผู้เดินทางเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 6 ขึ้นไป หรือตำแหน่งเทียบเท่า จึงจะเบิกค่าพาหนะรับจ้างได้เท่าที่จ่ายจริง

4. การใช้พาหนะส่วนตัวไปราชการ ผู้เดินทางจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ก่อน จึงจะมีสิทธิเบิกเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะในลักษณะเหมาจ่ายให้เป็นค่าใช้จ่าย สำหรับเป็นค่าพาหนะส่วนตัวได้ ตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ส่วนนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นบุคคลภายนอก ให้แจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัดของพนักงานสอบสวนทราบ

5. การเบิกค่าพาหนะประจำทางและค่าพาหนะรับจ้าง ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.2550 ข้อ 9 ข้อ 10 และข้อ 11 คือ ค่าพาหนะประจำทางให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงโดยประหยัด ไม่เกินสิทธิที่ผู้เดินทางจะพึงได้รับตามประเภทของยานพาหนะที่ใช้เดินทาง และค่าพาหนะรับจ้างข้ามเขตจังหวัด ระหว่างสถานที่อยู่ ที่พัก หรือสถานที่ปฏิบัติราชการกับสถานียานพาหนะประจำทาง หรือสถานที่จอดพาหนะที่ต้องใช้ในการเดินทางไปยังสถานที่ปฏิบัติราชการ ให้เบิกค่าพาหนะรับจ้างได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราที่ กระทรวงการคลัง กำหนด

สำหรับกรณีที่ไม่มียานพาหนะประจำทาง เนื่องจากรถประจำทางหยุดให้บริการแล้ว ผู้เดินทางอาจใช้ยานพาหนะอื่น (รวมทั้งพาหนะรับจ้าง) ได้ ทั้งนี้ ต้องชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นไว้ในหลักฐานการขอเบิกค่าพาหนะนั้น

ตัวอย่างที่ 1 นาย ก เป็นนักจิตวิทยา มีบ้านพักอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี และตำแหน่งครั้งสุดท้ายก่อนออกจากราชการ เป็นข้าราชการระดับ 8 ได้รับเชิญให้เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 12 ทวิ ร่วมกับพนักงานสอบสวน สน.ดินแดง ซึ่ง นาย ก จะต้องเดินทางจากจังหวัดนนทบุรี มากรุงเทพฯ โดยจะต้องเดินทางจากบ้านพักไปยังสถานีขนส่งของจังหวัดนนทบุรี แล้วโดยสารยานพาหนะประจำทางไปยังสถานีขนส่งกรุงเทพฯ และจากสถานีขนส่งกรุงเทพฯ ไป สน.ดินแดง นาย ก จึงมีสิทธิเบิกค่าพาหนะรับจ้าง จากบ้านพักถึงสถานีขนส่งนนทบุรี เท่าที่จ่ายจริงไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ค่าพาหนะประจำทางจากนนทบุรี ถึงกรุงเทพฯ เท่าที่จ่ายจริงไม่เกินสิทธิที่ได้รับตามประเภทของยานพาหนะ และค่าพาหนะรับจ้างจากสถานีขนส่งกรุงเทพฯ ถึง สน.ดินแดง เท่าที่จ่ายจริง

ตัวอย่างที่ 2 นาย ข เป็นนักจิตวิทยา มีบ้านพักอยู่จังหวัดสมุทรปราการ ตำแหน่งครั้งสุดท้ายก่อนออกจากราชการ เป็นข้าราชการระดับ 5 ได้รับเชิญให้เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 12 ทวิ ร่วมกับพนักงานสอบสวน สน.ลาดพร้าว ซึ่ง นาย ข จะต้องเดินทางจากบ้านพักไปยังสถานีขนส่งสมุทรปราการ ด้วยยานพาหนะประจำทาง เว้นแต่ มีสภาวะที่ทำให้ไม่สะดวกในการเดินทางด้วยยานพาหนะประจำทาง ก็ให้เดินทางด้วยพาหนะรับจ้างได้ โดยเบิกค่าพาหนะรับจ้างเท่าที่จ่ายจริงไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด และเมื่อมาถึงกรุงเทพฯ แล้ว ต้องเดินทางด้วยยานพาหนะประจำทางไปยัง สน.ลาดพร้าว โดยมีสิทธิเบิกค่าพาหนะประจำทางได้ตามที่จ่ายจริงไม่เกินสิทธิที่ได้รับตามประเภทของยานพาหนะ เว้นแต่เมื่อมาถึงกรุงเทพฯ แล้ว ไม่มี

ยานพาหนะประจำทาง หรือมีแต่ต้องการความรวดเร็ว เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ ก็
สามารถเดินทางด้วยยานพาหนะรับจ้างได้ โดยมีสิทธิเบิกค่าพาหนะรับจ้างได้เท่าที่จ่าย
จริง แต่ต้องชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นในหลักฐานการขอเบิก

ทั้งนี้ ผู้เดินทางมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนการเข้าร่วมปฏิบัติงานในอัตราคนละ 500 บาท/ครั้ง/วัน

หลักฐานการขอรับเงินค่าตอบแทนและค่าพาหนะ

1. แบบขอรับเงินค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทางของนักจิตวิทยาหรือนัก
สังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา มาตรา 12 ทวิ
2. หลักฐานการจ่ายเงิน หรือใบรับรองการจ่ายเงินค่าพาหนะ
3. คำสั่งอนุมัติเดินทางของผู้บังคับบัญชาสำหรับผู้ที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้างของ
ทางราชการ